5. มีการปรับเปลี่ยนอาชีพจากเกษตรและการประมงเพื่อยังชีพเป็นอาชีพประกอบการเกษตรและการประมงเพื่อธุรกิจการค้าและเพื่อการส่งออก ขณะเดียวกันเกษตรกรหรือชาวประมงก็ปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตจากผู้ปฏิบัติการ (ลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอน) มาเป็นผู้ประกอบการ (ผู้สั่งการ) โดยอาศัยเทคโนโลยี การสื่อสาร และองค์ความรู้สมัยใหม่ที่ลงทุนและลงแรงน้อยที่สุดแต่ได้ผลตอบแทนและได้ผลคุ้มค่ามากที่สุด

6. มีการขยายตัวของชุมชนเมืองโดยเฉพาะในภาคอสังหาริมทรัพย์ทั้งเพื่อการพาณิชย์และเพื่อที่อยู่อาศัยปัจจุบันเริ่มที่กระจัดกระจายและรุกคืบพื้นที่ของบึงบอระเพ็ดมากขึ้นโดยมีการปรับถมพื้นที่เพื่อสร้างเป็นอาคารพาณิชย์ บ้านจัดสรร ซึ่งถือเป็นการรุกคืบหรือจำกัดพื้นที่ในการรองรับน้ำให้แคบลงหรือเล็กลง และส่วนหนึ่งยังเป็นการกีดขวางเส้นทางเดินของน้ำในฤดูน้ำหลากด้วย

7. มีการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เข้าไปเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชนรอบบึงบอระเพ็ดในเกือบทุกมิติ ขณะเดียวกันความเจริญก็นำพาลูกหลานของคนในชุมชนได้เคลื่อนย้ายออกไปเพื่อแสวงหาการศึกษา อาชีพ และแสงสีที่ทันสมัยในสังคมเมืองใหญ่

8. มีการใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลง และนวัตกรรมสารพัดรูปแบบ เพื่อเร่งผลิตผล เพื่อเพิ่มผลผลิต และเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการทางการตลาด สุดท้ายเกิดสารพิษตกค้างทำให้ระบบนิเวศถูกทำลาย สภาพพื้นดินและคุณภาพน้ำได้รับผลกระทบและมีความเสื่อมโทรมติดตามมา

9. มีการแปลงสินทรัพย์ (บึงบอระเพ็ด) ให้เป็นทุน ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนโดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคการเกษตรและการประมง รวมถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ (ร้านอาหาร ภัตราคาร โรงแรม รีสอร์ท ฯลฯ) ที่นับวันจะเพิ่มทวีมากยิ่งขึ้น

สำหรับรูปแบบการพัฒนาบึงน้ำขนาดใหญ่แบบมีส่วนร่วมในสังคมไทยนั้นจะต้องเริ่มต้นด้วยเรื่องของการรับรู้ข่าวสาร (Public Information) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสูงสุด รองลงมาได้แก่การสนับสนุนร่วมมือ (Public Collaboration) การรับฟังความคิดเห็น (Public Consultation) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Public Involve) และการเสริมอำนาจให้แก่ประชาชน (Public Empower) ซึ่งเป็นแนวทางที่คิดว่าน่าจะมีโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนน้อยกว่าทุกด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาบึงน้ำขนาดใหญ่แบบมีส่วนร่วมในสังคมไทยในด้านการมีส่วนร่วมด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่โปร่งใสและมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ รองลงมาคือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากการบิดเบือนหรือเจือปนด้วยอคติ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนและเป็นจริง และการได้รับความไว้วางใจในการที่จะได้รับรู้รับทราบข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น

2. การมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็น พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาบึงน้ำขนาดใหญ่แบบมีส่วนร่วมในสังคมไทยในด้านการมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็น โดยรวม